

*Prin rugăciune și credință spre cinstea altarelor; să ne
rugăm pentru beatificarea episcopilor greco-catolici,
morți în faimă de martiri sub regimul comunist*

LUNA MAI,
LUNA SFINTEI FECIOARE MARIA

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Revistă de spiritualitate și de cultură creștină a Societății
„EPISCOP DR. IOAN SUCIU”
Anul XXIV Nr. 5 (286) mai 2018

Despre laicitate

„Misiunea Bisericii are drept scop mântuirea oamenilor, mântuire ce se dobândește prin credința în Cristos și prin harul Lui. Așadar apostolatul Bisericii și al tuturor membrilor ei este îndreptat în primul rând spre a dezvălui lumii, prin cuvinte și fapte, mesajul lui Cristos și a-i împărtăși harul Lui. Acest lucru se realizează mai ales prin slujirea cuvântului și a sacramentelor, care este încredințată în mod deosebit clerului, dar în care laicii au și ei un rol de mare importanță” (Conciliul Ecumenic Vatican II, Nyiregyhaza, 1990, p.225).

Citatul este din documentul Conciliului, document în care, pentru creșterea vieții creștine, s-au stabilit hotărâri adaptate la necesitățile epocii noastre. Raporturile dintre Biserică și Stat influențează însă îndeplinirea acestei misiuni. Privind Europa, sunt sesizabile diferențele. În Franța principiul laicității, a separării dintre Biserică și Stat, este consfințit prin Legea din 1905. Problema a ridicat numeroase discuții în ultimile săptămâni, cauzate de discursul Președintelui Franței Emmanuel Macron, la 9 aprilie a.c., la Conferința Episcopilor francezi, discurs în jurul laicității. Preocuparea pentru laicitate s-a observat din perioada când era candidat la prezidențiale: „Să-i dăm laicității sensul inițial, de sursă a libertății. Laicitatea este o expresie a libertății, înainte de a fi una a interdicției”, spunea atunci viitorul Președinte. Ideile afirmate nu sunt legate direct de Conciliul Vatican, nu sunt nici străine, este vorbă de o realitate a Franței de azi și poate nu numai a ei.

„Un Președinte al Republicii, care pretinde că nu-l interesează Biserica și catolicii, nu-și îndeplinește datoria”, spunea Președintele Emmanuel Macron în discursul său. Și continua „Statul este laic, dar societatea nu este laică”.

Politicienii de stânga au fost indignați când Președintele a afirmat: „Noi avem cu toții sentimentul confuz că legăturile dintre Biserică și Stat sunt deteriorate, și că avem și unii și alții datoria de a le repara”. Ceea ce îl deranja și respingea liderul radicalilor de stânga erau ideile de: „a repara”, „legături deteriorate” și „necesitatea unui dialog într-o adevăr”.

Stânga s-a grăbit să considere discursul iresponsabil: „...un discurs nedemn de un președinte al unei republici laice”. Gerard Collomb, ministrul de interne, a intervenit: „Ce spune el: la om nu există pur și simplu o materialitate, există o căutare de absolut, de spiritualitate, de a da un sens vieții sale”. Discuțiile în jurul laicității sunt frecvente în Franța și duc la multe clarificări. Astăzi, în Franța, există o luptă între supremația tehnologiei și responsabilitatea moral-umană. Probleme bioetice ca fertilizarea in vitro și eutanasia au implicații în întreaga societate și se pune în discuție legiferarea acestora. Președintele ridică întrebarea: „Pot să descriu drept <grijă față de cineva> gestul de a oferi moartea?”

Cum vede Președintele Emmanuel Macron Biserica reiese din cuvintele: „Biserica nu este, după opinia mea, acea instanță pe care deseori o caricaturizăm ca păzitoare a bunelor moravuri. Ea este sursa unor incertitudini care ne traversează întreaga viață, și întreține dialogul, neliniștile, căutările, nevoia esențială de sens chiar și pentru cei care nu sunt credincioși”.

Nu e bine să privim toate aceste probleme străine de noi, dimpotrivă, pentru că ele nu sunt numai ale Franței, sunt ale zilelor noastre. Dacă ne oprim la problema vieții, la apărarea ei din momentul conceperii, înțelegem importanța Bisericii în lumea fragilă de azi și de totdeauna. Și privindu-ne pe noi, avem și noi ceva de reparat. Și înțelegerea religiei ca mod de viață.

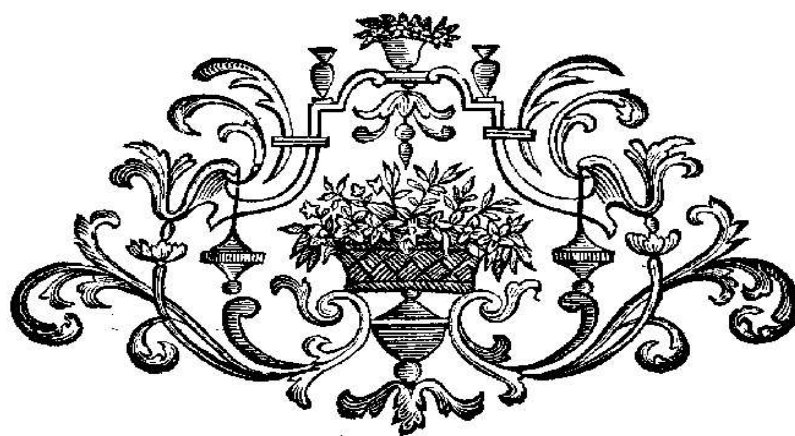
CALEA DESĂVÂRȘIRII

Despre rugăciune

Nu este grai care să poată spune îndeajuns ce preț are comunicarea omului cu Dumnezeu, rugăciunea, și cât folos ne aduce. Dacă în lume cei ce sunt împreună cu oamenii prudenți și înțelepți, își formează sufletul și judecata prin discuții cu acestia, și devin mai buni, cu atât mai mult vom avea folos de pe urma unei apropieri mai dese de Dumnezeu.

Părintele spiritual

din Alfonso Rodriguez, SJ
"Calea Desăvârșirii Creștine", vol. I,
Oradea 1933

SUMAR

Editorial.....	2	Fecioare Maria.....	13
"Sfânta Fecioară, chipul cel mai frumos de femeie.....	4	Sfânta Rita - model de îndurare umană.....	15
"Strada Petru Groza, Nr. 3"	6	Concertul primăverii.....	17
Pagini bilingve.....	10	Mijlocirea de Mamă a Mariei.....	18
Luna mai, luna Sfintei			

„Sfânta Fecioară, chipul cel mai frumos de femeie”

V-am vorbit de atâtea surse de viață sufletească; Sfânta Liturghie, Sf. Mărturisire, Credința tare și dragostea față de El, amintirea de Patimile Sale Sfinte, dar nu v-am pomenit de Sfânta Fecioară, chipul cel mai frumos de femeie.

Ea nu e numai cea plină de har și de dar, ci e cea plină de viață și de putere. Ea este mijlocitoarea noastră pe lângă Dumnezeu.

Când privim pe Sfânta Fecioară, nu o privim numai ca pe o grațioasă Mamă a lui Dumnezeu, Mama Regelui Etern, ci o privim și ca pe cea care e Ministrul bunătaților lui Dumnezeu față de noi.

Când Pruncul Isus se simte asediat în tine de irozi cruzi și vor să-L răpună cu sabia lor, tu ce faci?

Mic și neputincios, tu spui: Sfântă Fecioară, ocrotește-L pe Pruncul Isus, că Tu pe pământ L-ai ferit de Irod, păzește-L și acum în leagănul inimii mele, căci e și leagănul Tău.

Eu nu vreau să mă lepăd de El, însă știi că suntem atât de slabi. Tu îți aduci aminte de slăbiciunea celor ce s-au lepădat în noaptea acea, spre Ana și Caiafa, când Petru ți-a ieșit în cale și ți-a spus: „Maică Sfântă, și eu m-am lepădat de El”. Și Tu ai plâns pentru slăbiciunea omenească și l-ai întărit pe bărbatul ce avea să fie stâncă pe care să se zidească Biserica.

Cristos a zidit pe stâncă

muntelui Petru. Cea care cunoscuse slăbiciunea știa câtă nevoie are lumea de ocrotirea Ei. Și astăzi își pleacă mâna Ei în lume, când aici, când dincolo, aducând ruga și cererile Ei în sufletul nevinovat al Bernadetei și al celor trei copilași din Fatima: „Faceți mari ispășiri pentru păcate și ajutați-mă cu viața voastră nevinovată”.

Pentru cine? Pentru noi păcătoșii, pentru noi oamenii. Ea este pavăză între noi și Dumnezeu, între rău și bine, între mine cea slabă și între mine cea udată de sângele lui Isus, între omul vechi din mine și omul nou.

Eu nu pot să uit când eram copil mic și mama mă știa asediat de rău, zicea: „când îți vine o ispită, când un prieten te îndeamnă la rău, știi ce să spui: O, Marie, fii scutul meu, acum și-n ceasul morții mele!”

Nu știam ce e scut, dar ziceam în intenția mamei ca Sf.Fecioară să fie păvăză și scut. Și această rugăciune, îmi amintesc, când revăd copilăria și tinerețea, cum m-a ocrotit de atâtea și atâtea rele.

Ea se pune între Dumnezeu și noi, între noi și dreptatea lui Dumnezeu, între noi și irozii pământului, ca să apere pe Cristos din sufletul nostru. Și când ai avut nenorocirea să cazi, fă ca Alfons Ratisbonne - s-a plecat în fața Mântuitorului, a îngenuncheat în fața

(continuare în pag. 5)

(urmare din pag. 4)

altarului în care se găsea Cristos, dar a fost atât de copleșit de păcat, că n-a îndrăznit să stea în fața altarului. Și atunci, îngrozit, se ridică și plecă să se așeze sub statuia Sfintei Fecioare.

„Aici sunt în siguranță, aici nu mi-e frică”.

Dacă și Sfânta Fecioară inspiră frică, atunci cine pe acest pământ poate inspira curaj și îndrăzneală?

Ea este compătimitoarea prin excelență. Milă prin sublim și divin.

Dacă tunetele spun puterea lui Dumnezeu și măreția Lui, ea e întruparea milei lui Dumnezeu la discreția noastră.

Așa a vrut Dumnezeu să o proslăvească pe ea și vrea să alergăm și noi din acest motiv sub ocrotirea sa.

Avem în paraclisele noastre o simplă și frumoasă rugăciune: „Nimeni dintre cei care aleargă la tine nu iese de la tine rușinat, Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, nădejdea celor fără de nădejde”.

Deci încredințați-vă cu ruga de fiecare zi Sfintei Fecioare. Așa cum odinioară a venit pacea pe pământ prin mâinile ei, dându-ne pacea lumii prin Cristos, tot astfel pacea pe pământ vine tot prin mâinile ei.

Episcop Ioan SUCIU

Îngenunchind în auzire....

Îngăduie-mă, Doamne, și pe mine
să stau cu totul în smerită auzire
de vorba gândului ce l-ai nutrit
când m-ai trimis, copil uimit, cu dor împlinire
în iureșul, vârtoarea și lupta de aici...!
Doamne al meu, privind mereu în sus
în ruga mea spre Tine, văd norul dens
ce ține apa vie... și tot nu știu cum
să-l ating cu brațul - gând, prin chin,
ori, uite, vers... ori faptă de iubire
să Te slujesc în veselă trăire și apoi,
o veșnicie,
să-Ți fiu alături, să pot să te privesc,
îngăduie-mă, Doamne, și pe mine!

Maria-Mirela FILIMON

„Strada Petru Groza, Nr. 3”

Autorul cărții pe care o prezentăm, *Strada Petru Groza, Nr. 3*, este scriitorul și publicistul Ion Moldovan, directorul Tipografiei Arhidiecezane „Buna Vestire” din Blaj. Scriitorul este cunoscut cititorilor revistei *Calea desăvârșirii* din prezentarea cărții sale *Episcop Ioan Suciu - Martir al Bisericii și Erou național*, carte cu interviuri și mărturisiri, editată cu ocazia Centenarului nașterii Episcopului.

În *Strada Petru Groza Nr. 3*, autorul povestește viața trăită la Blaj și împrejurimi în primul deceniu după instaurarea comunismului în țară. Previziunea Canonului D. Neda devenea realitate: „...de azi înainte începe o perioadă foarte grea pentru țară și români. Oamenii se vor învrăjbi între ei, unii se vor năpusti asupra agonoselii altora, se vor spiona și reclama unii pe alții și va fi o viață foarte grea pentru toată lumea”.

După abdicarea forțată a Regelui Mihai, România a intrat „în plin proces de sovietizare”. Două tragedii ale acelor ani, tragedii cu toate consecințele, alcătuiesc baza povestirilor: suprimarea violentă a Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică și colectivizarea forțată. Este un timp când istoria ieșită din făgașul ei strivește destine umane, surprinse de autor în personaje puternic individualizate.

Cartea la care ne-am oprit

atenția nu este un studiu istoric, nu este nici lucrare memorialistică, este o opera beletristică cu totul originală.

Structural, poate fi încadrată în povestirea în ramă. Există un cadru specific: Blajul cu strada Petru Groza, nr. 3, unde locuiește familia povestitorului - povestitorul - copil -, dar locuiesc și alți chiriași ale căror vieți sunt cuprinse în patru povestiri: *Tanti Pali*, *Domnu’Stan*, *Nana Mărie și Profesorul Nowak*, povestiri care par independente, și totuși sunt în legătură. În cuprinsul operei accentul cade mai mult pe realitatea evocată decât pe personaje, notă caracteristică povestirii menționate.

Cuvântul introductiv, *O invitație la lectură*, este al scriitorului Ion Brad, fost elev al Liceului „Sf. Vasile cel Mare”. Îndemnul de a citi cartea este mișcător: „...aș vrea și eu acum să plec din București spre Blaj, spre și toate satele dimprejur, și să le duc asemenea cărți cum este cea nouă a lui Ion Moldovan [...] Biserica noastră a suferit persecuții și batjocuri. Așa cum se vede și din lectura cărții pe care o recomand, încă o dată, cu convingerea vechilor iluminiști blăjeni: condeiul e mai puternic decât orice armă”.

Tanti Pali, povestirea care deschide volumul, o are în centrul ei pe tanti Pali „o femeie scundă, îndesată, cu un mers legănat, ca de rață. Avea ochi frumoși tanti Pali, deși

(continuare în pag. 7)

(urmare din pag. 6)

nu mai era tânără. Avea și un zâmbet ușor trist...”. În vizitele obișnuite făcute Mamei autorului - momente biografice nu lipsesc - , povestește cele mai recente întâmplări din Blajul de acum, pustiit de valorile spirituale și culturale, clădite cu credință și jertfe de erudiții preoți ai Bisericii Greco-Catolice începând cu Inochentie Micu-Klein. Visul acestui întemeietor al Blajului, înfăptuit de urmași, a fost ruinat; din Blajul de acum „...au ajuns la pușcărie nevinovați”, adică „...ăi pe care-i ridicau noaptea de acasă, de ei vorbea mama. De preoți, de profesori și de toți care n-au trecut la ortodocși și vorbeau de rău pe comuniști” (Ion Moldovan, „Strada Petru Groza, Nr. 3”, Ed. Buna Vestire, Blaj, 2014, p.12).

Mama intervine rar prin câteva cuvinte ce exprimă uimirea, neputința de a accepta, condamnarea răului, speranța și încrederea în Providență, dar ele stimulează povestirea: „- Ai auzit, draga mea, astă-noapte l-au ridicat pe părintele Nicolae. Cineva l-a denunțat și l-au luat direct din ascunzătoare”. - Doamne, ferește-ne de rele, zicea mama ducându-și palma la gură și privind fix pe tanti Pali” (Op. cit., p.13).

Povestită de tanti Pali, ruina Blajului, imaginea dezastrului dorit și înfăptuit cu ură, amintește barbaria: „...se alesese praful de tot. Și de Castelul mitropolitului, în care au făcut dormitoare pentru tractoriști, și de Academia Teologică, în care s-a deschis un sanatoriu pentru tebeciști,

și de școli, și de biblioteci din care, zile întregi baciul Artimon, căruțașul primăriei, a scos sute și sute de cărți vechi pe care le-a dus pe malul Târnavei și le-a dat foc. Așa a primit ordin de la șefii lui” (Op.cit., p.14).

Și oamenii? Oamenii: „Profesori și preoți, mai ales. Unii au fost închiși, alții au fost scoși cu forța din oraș și trimiși cine știe pe unde cu domiciliu forțat, și nu puțini și-au găsit sfârșitul în pușcării” (Op. cit., p 23).

În acest cadru sinistru se disting câteva existențe umane traumatizate, dar nu învinse. Viața lui tanti Pali, fostă profesoară la *Institutul Recunoștinței*, călugăriță în *Congregația Surorilor Maicii Domnului* este un exemplu. A fost închisă pentru că nu a vrut să treacă „de la greco-catolici la ortodocși”; fără să se simtă umilită, lucra orice: îngrijitoare la o grădiniță sau muncitoare la sortat legume, orice, alături de femei și fete din împrejurimi, plecate din sate. Un alt exemplu este doamna Hodorean, mătușă a Episcopului Ioan Suci. În puținul spațiu cât i s-a lăsat din casa ei, a primit-o pe tanti Pali când nu avea locuință, a primit-o din bunătatea inimii: „Rămâi cu noi. Ne descurcăm. O să vezi. De ce au oamenii prieteni pe lume?” Erau cuvinte spuse din iubire, convingătoare. Avea încredere să-i povestească suferințele din ultimii ani: anchete, perchiziții, interogatorii, intimidări. De teamă și-a ars biblioteca și amintirile, nu a putut arde

(continuare în pag. 8)

(urmare din pag. 7)

manuscrisele Preasfințitului, care, la o perchiziție, au fost luate. Era durerea ei.

În Piața Catedralei „*trona acum monumentul unui soldat sovietic*” și în fiecare zi de pe cei doi stâlpi din fața Catedralei, de la megafoane se auzea: „*Vuorbiește Muoscăva*”. Și oamenii care își părăseau satele „*se adunau în jurul stâlpilor, sub megafoane, și ascultau ca proștii, fără să priceapă ceva din ce spuneau ăia. Da' ei ascultau*”.

În continuare, în povestirea *Domnu' Stan*, priveliștea distrugerii Blajului se extinde, răul atinge pe unii oameni, le desfigurează sufletul: „... *praful s-a ales de toate. Au furat, au înstrăinat, au dat foc... Arhive, cărți, manuscrise vechi, mobile, icoane, tablouri, vase sfinte, veșminte scumpe, toate au dispărut. Prăpăd a fost. Aia care erau la putere atunci în Blaj și ăia care s-au dat cu ei, și-au umplut casele de mobile și de tot ce-au găsit pe la Castel. Vedea lumea din oraș cum cărau, că oamenii nu erau chiori. Da' ei n-aveau rușine. Nici frică de Dumnezeu. Furau ca în codru*” (Op.cit., p.82).

Martor al vieții noului Blaj este tot mai mult autorul-narator. În povestira *Nana Mărie*, privind și dincolo de orașul cărturăresc de altădată, la satele învecinate, mai ales la Ocnișoara, localitatea de origine a scriitorului, surprinde schimbarea lumii. Din Ocnișoara și de peste tot oamenii plecau la Blaj, Aiud, Uioara sau Teiuș în căutarea unui serviciu, neputând face

față cotelor și colectivizării. Drumul dezrădăcinaților este descris prin familia lui Ion și a Măriei, personajul principal al povestirii amintite, chiriași și ei pe strada Petru Groza nr. 3.

Au preferat Blajul, era știut de totdeauna că pentru orice „*pricină*” dreptatea și sfatul înțelept le găseau la Vlădică. Dar Vlădica lor nu mai era, „*se auzea că l-ar fi închis la Sighet. Așa se auzea, nimeni nu știa sigur*”. Nici de preotul din sat nu știau nimic, ajunse totuși să le spună oamenilor cuvântul Vlădicului despre prigoana care va veni pentru Sfânta Biserică Greco-Catolică unită cu Scaunul Apostolic al lui Petru și să le dea îndemnul: „*Trebuie să fim tari și să nu ne trădăm credința*”.

Dezrădăcinați, descumpăniți, oamenii trebuiau să-și continue viața, să-și păstreze sau nu principiile morale. Și nu era ușor, căci după ce s-au ars cărțile strânse aproape trei sute de ani de către cărturarii Blajului, orașul a rămas de izbeliște: „*Bătea vântul prin sălile mari, pline nu de mult de rafturi și dulapuri cu cărți, documente și manuscrise. La fel se întâmplase și cu Castelul în care fusese reședința episcopilor și mitropoliților Blajului. S-a furat de acolo cât s-a putut*” (Op. cit., p.111).

Oamenilor le era inima înghețată de frică, o dubă neagră umbla noaptea prin Blaj și ridica pe unul sau pe altul...

Povestirea *Profesorul Nowak* aduce și alte imagini ale Blajului din acei ani. Profesorul Leon Nowak și familia erau refugiați din Bucovina,

(continuare în pag. 9)

(urmare din pag. 8)

chiriași și ei pe Strada Petru Groza Nr. 3. În Blaj „*începeau vremuri grele pentru bătrânele școli*”, Liceul Sf. Vasile cel Mare, prima școală sistematică în limba română din spațiul românesc, în 1954, când se împlineau 200 de ani de la deschidere de către Episcopul Petru Pavel Aron, prin ordinul guvernului a fost desființată. Toate școlile din Blaj, care au format intelectualitatea românească din Ardeal timp de câteva sute de ani, au avut aceeași soartă, unele au fost transformate în școli de meserii cu profesori muncitori.

Din *Capela Arhierilor* de la Institutul Recunoștinței, unde sunt înmormântați mai mulți Mitropoliți, au făcut magazie..., *au fost depozitați cartofi, ceapă, morcovi și aruncate de-a valma bănci rupte, scaune și mese*”. Tragedia Blajului era deplină: „*Batjocuri mari s-au făcut atunci. Foști profesori universitari au ajuns la roabă. Asta după ce trecuseră și prin pușcărie. Doctori în teologie sau filozofie la Roma sau Paris cărau cu spatele saci cu grâu la baza de recepție*” (Op.cit., p.218).

Înlocuirea unei societăți prin alta, care avea în centrul ei „omul nou” creat de comunism, este surprinsă de autor în plină desfășurare și evocată cu realism. Povestind la persoana I, accentuează starea de fapt și creează o legătură afectuoasă cu cititorul.

Scriitorului îi sunt în atenție toate segmentele realității. Pare nefiresc și de aceea surprinde o notă apropiată

personajelor complet diferite ca statut social, cultură și educație - comună le este doar existența într-o lume fără perspective, sub apăsarea aceluiași rău. Aproape toate aceste personaje sunt în căutarea unui echilbru. Excepția o reprezintă cei care făceau jocul puterii - simplii executanți.

Sunt în căutarea echilibrului țărani pe cale să devină muncitori. Îi întâlnim, derutați lângă stâlpii cu megafoane din fața Catedralei, ascultând și neînțelegând nimic. Știm că în viața lor și a străbunilor, dangătul clopotului, singur, le vorbea pe înțeles: era cântecul Sărbătorii și al bucuriei, era chemarea la rugăciune, era ecoul tristeții sau al primejdiei. Dar clopotele nu se mai auzeau...

Nana Mărie și baciul Ion din Ocnișoara ilustrează drama acestor țărani. Striviți de cote, au plecat la Blaj. E adevărat, cu gândul la Blajul dinaintea tragediei, când vorba „*ce-o da Blaju*” însemna ideea de dreptate și bine. Acum era un alt Blaj, străin, pe care aveau să-l descopere treptat.

Ion și-a găsit de lucru la ceva grajduri, auzea ce nu prea înțelegea: de arestări, percheziții și anchete. După lucru, acasă, buchisea din Scânteia, fără să priceapă. Măria este un personaj bine construit, individualizat și prin ticul verbal, acel „ha” dinaintea numelui de adresare: „*Ha, tu Rică! Ha, tu Kati!*” Este conștientă de răul timpului în care trăiesc, că bieților oameni „*le îngheață inima...când*

(continuare în pag. 12)

“C’est ce que derange qui fait vivre”

Cardinal Alexandru Todea

La souffrance peut-elle eclater en joie?

*Ne pas vouloir le Christ est la cause de la souffrance
aujourd’hui, dans la monde.
La douleur peut devenir „don”, dit Mere Teresa.*

La souffrance en elle-meme n’est rien; mais la souffrance partagee avec la Passion du Christ est un don merveilleux, le plus beau don: un don et une preuve d’amour, parce que, en donnant son Fils, le Pere a montre qu’Il aimait le monde. Ainsi, il fut prouve que ce fut un don, le plus grand don d’amour, parce que Sa souffrance fut son expiation du peche.

La souffrance du Bengale est un enorme calvaire, ou le Corps du Christ est crucifie une fois de plus.

A la mort, dit-elle, nous ne serons pas jugee sur la somme de travail accompli, mais sur le poids de l’amour que nous y aurons mis. Et cet amour doit resulter du sacrifice de soi et etre senti jusqu’a faire mal.

Le Coeur des Missionnaires de la Charite s’est donne aux quatre millions de lepreux du pays. La lepre est certes un rude mal, mais pas autant que celui d’etre prive d’amour, indesirable ou abandonne.

(a suivre)

PAGINI BILINGVE

Asociația „Prietenii Bisericii Greco-Catolice Române”, Blaj

„Ceea ce ne deranjează ne face să trăim”

Cardinal Alexandru Todea

Poate suferința să se manifeste ca bucurie?

*Cristos nu este cauza suferinței în lumea de azi.
Durerea poate deveni „dar”, spune Maica Teresa.*

Ea însăși, suferința nu înseamnă nimic; dar suferința împărtășită cu Patimile lui Cristos este un dar minunat, cel mai frumos dar: darul este dovada iubirii, pentru că, dându-și Fiul, Tatăl a arătat că iubește lumea. Astfel, a dovedit ce este un dar, cel mai mare dar de iubire, pentru că suferința Sa a ispășit păcatul.

Suferința din Bengal este un enorm calvar, unde Trupul lui Cristos este încă o dată crucificat.

La sfârșitul vieții, nu vom fi judecați după cantitatea de muncă făcută, ci după greutatea iubirii ce am pus-o. Și această iubire trebuie să fie rezultatul sacrificiului de sine și să fie simțit acest sacrificiu până la durere.

Inima Misionarelor Carității este dată celor patru milioane de leproși din țară. Leprea este cu adevărat o nenorocire, dar nu atât de mare ca aceea de a fi lipsit de iubire, de a fi indezirabil sau părăsit.

(va urma)

Traducere de **Ligia Domuța**

(urmare din pag. 9)

auzeau în toiul nopții că se opera o mașină la poarta lor". Fără teamă, Măria spune în graiul ei de-acasă tot ce gândește și simte: „*Arde-ar focu' și-ar stânge-o benzina, blestema nana Mărie când auzea prin oraș sau la serviciu că duba neagră iar a luat pe cineva*".

Singurul scop al nanei Măria este supraviețuirea familie cu numeroșii copii. Nu lipsește umorul în dialogul cu primarul, pentru a obține locuință. Învățătura primită pentru comportament și vorbă era greu de reținut și nana Mărie este tot ea: „*-Ha, domn... tovarășe primar, și când ne putem muta? - Și mâine, tovarășa Mărie. - Așa? No, să trăiți și să trăiască și lupta... Lupta... Lupta aia...*”, Nu mai știa nana Mărie ce luptă [...] - *Lupta pentru pace, îi veni în ajutor primarul. - Asa-i trăzni-u-ar, că am uitat. No, să trăiască și aia...*” (Op. cit., p.113).

Și Ion și Măria începeau să fie mândri: „*No, acum să vină neamurile din Ocnișoara să vadă di ce m-am mutat în Blaj. De-aia m-am mutat , ca să fiu domn! Na! (Nana Mărie).*

Echilibrul amintit îl căutau și vechii oameni ai Blajului, și ei, sau mai ales ei trăiau sub apăsarea permanentă a primejdiei, dar nu trebuia mult căutat, puterea rezistenței lor o aveau în suflet și rădăcinile erau adânci, și erau în trecutul mai îndepărtat. Dar cei care le-au îmbogățit sufletul se aflau de mult pe alte tărâmurii, iar cei mai apropiați erau acum prin închisori.

Un astfel de personaj este tanti Pali. Credința îi ținea viața plină de încercări. În desele conversații cu mama autorului, presăra citate din Sfânta Scriptură, potrivite pentru momente grele ce se cereau depășite, sau cu înțelepciunea creștină: „*Ajunge zilei povara ei*”; „*Să lăsăm totul în mâna Providenței*”; „*Are grijă Domnul de toate*”; „*Dumnezeu ne iubește așa cum suntem. Și dacă El ne iubește așa cum suntem, trebuie să ne iubim și noi unii pe alții*”.

Nu era însă singura care, în mijlocul tragediei prin care trecea Biserica Blajului și Blajul, păstra vie în suflet speranța în biruința Dreptății și a Renașterii Credinței. Încrederea în Biruință, cei din Blaj o regăseau în cuvintele unui vechi spiritual: „*Oricât ar fi noaptea de lungă, tot vin odată zorile*”.

Ion Moldovan este un scriitor înzestrat, scriitor de prim plan în literatura de astăzi. Cele peste douăzeci de volume publicate se disting prin varietatea temelor și originalitate și alcătuiesc unele din cele mai frumoase pagini scrise în acești ani, sunt și purtătoare a eternului mesaj etic.

Ion Moldovan este și un scriitor al Ardealului. Citindu-l, ne simțim într-un anumit fel „acasă”: atmosfera, spiritul ardelenesc, limba cu particularitățile specifice zonei Târnavelor, totul ne este atât de aproape de suflet. Împreună cu autorul, ne simțim îndemnați să spunem și noi ca Ion Pop-Reteganul: „*Frumos e Ardealul, fără măsură de frumos!*”

Otilia BĂLAȘ

Luna mai, luna Sfintei Fecioare Maria

Cea mai frumoasă lună din an, luna mai, este închinată Sfintei Fecioare Maria. Putea fi aleasă o lună mai frumoasă decât această lună a primăverii? Explozia de flori în toate culorile și nuanțele, parfumul lor proaspăt, renașterea naturii, toate o fac unică.

Poeții surprind renașterea naturii și o cântă în versurile lor: „Dispăru asprimea. I-o cruțare,/peste pajiști nude, cenușii./Ape mici au altă accentuare./Imprecise gingășii/se întind din spații/pe pământ./Drumuri merg în țară și-o arată./În copacul gol, neașteptată,/vezi expresia creșterii trecând” (*Preludiu de primăvară*).

Versurile sunt ale poetului Rainer Maria Rilke (1875-1926), după unii critici literari, cel mai mare poet de la începutul secolului trecut. În poezia sa cu o tematică bogată, un loc distinct o are poezia religioasă. Poetul era convins că Dumnezeu îi însoțește viața și îl întâmpină pretutindeni: „Eu te găsesc în lucrurile toate,/cu care-s bun,/și-n gingășii frățești;/bob te-nsorești, în cele ne-nsemnate,/și mare-n cele mari te dăruiești”.

Pentru Rilke natura este o fereastră spre Cer, spre Dumnezeu și îndemn la rugăciune: „Nu-mi vezi Tu sufletul, cum stă aproape,/învăluit în al tăcerii strai?Și nu se coace ruga mea de mai,/pe-a ta privire, ca pe-un ram prea greu?”

Ruga de mai este rugăciunea

închinată Preacuratei atât de prezentă în inima și versurile sale, atât de mult prezentă în viața sa, încât și-a adăugat numele de Maria, numelui său.

Din această evlavie a credincioșilor pentru Sfânta Fecioară s-a născut în Biserica Catolică dorința de a-i aduce Preacuratei laude și mulțumiri în luna mai.

„Luna Sfintei Fecioare” își are o istorie, s-a născut din credință și iubire pentru Preacurata cea Sfântă, s-a născut în rugăciune. În Biserică, evlavia și rugăciunea pentru Sfânta Fecioară sunt din cele mai vechi timpuri, dar luna mai este altceva.

Obiceiul de a consfinți luna mai Fecioarei Maria a apărut la Roma cu mai bine de două secole în urmă. Într-o seară, după joacă, un grup de copii s-a adunat în fața unei statui a Sfintei Fecioare Neprihănite; copiii s-au rugat și au continuat la fel seară de seară.

Grupul a devenit tot mai numeros. N-au întârziat să i se alătore mamele copiilor și familiile lor. LUNA MARIEI luase ființă.

Foarte curând această devoțiune a intrat în bisericile și catedralele din Italia și Franța și apoi din întreaga Biserică Catolică.

De atunci, pretutindeni în lume, altarele Preacuratei, statuile sau icoanele Ei sfinte se împodobesc cu flori în luna mai și credincioșii recită

(continuare în pag. 14)

(urmare din pag. 13)

cu credință Rozariul sau alte rugăciuni în cinstea Fecioarea Preasfinte.

Papa Pius al VII-lea, printr-un Decret din 21 martie 1815, a acordat Indulgență de 300 de zile pentru toți credincioșii, care fie în mod public, fie în particular, vor cinsti pe Maica Domnului în luna mai cu rugăciune sau cu fapte bune. Această Indulgență se poate obține în fiecare zi a lunii. Același Papă a mai acordat Indulgență deplină într-o zi, după alegerea fiecăruia, cu condiția ca persoana să se spovedească, să participe la Sf.Liturghie, să se împărtășească și să se roage la intenția Sfântului Părinte.

În zilele noastre, în Scrisoarea Enciclică despre „Luna mai”, Papa Paul al VI-lea a atras atenția în mod deosebit asupra importanței acestei luni în viața Bisericii. Papa reafirmă că Biserica consideră această lună cea mai rodnică în rugăciuni și haruri cerești pentru toate trebuințele omenești și ale Bisericii. Din mâinile Preasfintei Fecioare, Mijlocitoarea noastră, razele de lumină, simbolul harurilor ce le lasă să coboare peste noi, ne luminează sufletele și ne vin în ajutor.

Reuniunile Mariane sunt chemate să reînnoiască Consfințirea la Inima Preasfântă a Preacuratei, să se roage Sf.Rozariu, să-și intensifice apostolatul în zilele acestei luni, să urmeze virtuțile Mamei Cerești și să nu uite de cei nefericiți, bolnavi și singuri. Si cu toții suntem chemați să dăruim flori Preacuratei.

Sf. Ioan Vianney povestește o întâmplare: unei doamne din parohia sa îi murise soțul și grija cea mare a soției era că el nu va fi mântuit. Sfântul din Ars a liniștit-o; în urma unei viziuni a Sf. Paroh, taina era limpede. Iată ce i-a spus acestei femei: „Doamnă, ați uitat acele buchete de flori pe care el vi le aducea seară de seară când se întorcea de la serviciu, în luna mai, ca să le duceți la altarul Mariei? Acele flori i-au trezit actul de căință în clipa morții și el este mântuit”.

Din totdeauna, în Biserica noastră Greco-Catolică, în serile din mai, după rugăciunea închinată Preacuratei, urma o meditație și povestirea unei pilde. La sfârșit, personal, se lua o hotărâre de îndreptare. Practica aceasta este în toată Biserica Catolică.

Spre sfârșitul vieții, Papa Paul al VI-lea își amintea cu emoție și bucurie de această practică atât de cunoscută din copilărie și mărturisea că acele seri i-au luminat sufletul și viața.

Să nu uităm de „LUNA MAI! Acela care crede că poate să obțină de la Dumnezeu un har fără a recurge la Sfânta Fecioară Maria este asemenea aceluia care ar vrea să zboare fără aripi: „Ești mare, tu, și-a-toate –făcătoare/ Căci cui vrea har, și nu-l cere de la tine,/Dorința-i, fără aripi vrea să zboare./Căci bunătatea-ți nu doar că pe –oricine/O cere îl ajută, ci nu are/ Și-asupra ce n-o cere,vine”. Dante, *CantoXXXIII del Paradiso*

O.B

SFÂNTA RITA - model de îndurare umană

Motto: *Nu e deloc surprinzător că cei umili
ÎL înțeleg mai bine pe Dumnezeu,
deoarece umiliința e înainte de toate
înțelegere și adorare (Mons. Vladimir Ghika)*

Sfânta Rita, sfânta tuturor posibilităților, a cazurilor pierdute, este mai presus de orice, dar din dar dăruit nouă de Dumnezeu! Ea a primit de la naștere haruri deosebite și a înțeles de mică misiunea sa de a se jertfi pentru Biserică, adică noi, copiii LUI. Conștientă de valoarea fiecărui suflet, a dovedit că fiecare moment în care ne rugăm fervent Tatălui Ceresc, în care medităm la Patimile Lui Isus Răstignit, răstignindu-ne cu El, venind în întâmpinarea nevoilor celor din jur, este spre mântuirea tuturor!

Sfânta Rita a venit pe lume în familia lui Anton și Amata, buni creștini, oameni ai bune înțelegeri și păcii în lumea tulburată, violentă a sec. XIV

În care și manifestările credinței luau forme extreme. Mica localitate Cascia din regiunea italiană Umbria avea să fie martoră miracolului nașterii din părinți înaintați în vârstă a copilei Margareta, care le va fi dedicată cu tot efortul posibil și toată ascultarea. Rugăciunea Ritei în fața lui Isus Răstignit era atât de plină de iubire și dăruire în durerea pe care o

simțea privindu-L, încât cerea mereu să-i fie alinare prin propria-i suferință. Dumnezeu i-a ascultat rugăciunile și i-a rânduit viața conform cu dorința și harul dăruit ei, al răbdării, îndurării în umiliința iubirii totale față de aproapele ce trebuia mântuit. Deși Rita își dorea din tot sufletul să rămână mireasa Răstignitului, ascultarea de părinți, supunerea la voința lor a fost prilejul unei căsătorii care va fi o parte a

(continuare în pag. 16)

(urmare din pag. 15)

calvarului său pământesc. Soțul, Paul Ferdinand, fire de luptător, violent, cuprins în conflictele dintre familiile nobile, a fost, prin supunerea plină de înțelegere, gingășie, iubire, credință neșămutată în îndurarea Lui Dumnezeu, cu totul convertit. Au avut doi copii pe care Rita s-a străduit să-i crească cu iubire de mamă ce știe că ei, copiii, sunt un dar al lui Dumnezeu. Soțul convertit, copiii mărișori, dar Rita va trebui să urce iarăși calvarul alături de preaiubitul său Răstignit. Dușmanii soțului se răzbună cumplit ucigându-l mișelește, iar fiii promit să-l răzbune. Rita se roagă fervent pentru păstrarea sufletelor copiilor săi în stare de har, știind că păcatul răzbunării le poate duce la pirzanie. Face ceea ce pare de neacceptat la o mamă, se roagă din toată inima ei de mamă iubitoare până la sacrificiu, ÎL roagă pe Dumnezeu să-i ia mai bine la El înainte de a comite un păcat atât de cumplit. Tatăl Ceresc primește cu iubire acest nou sacrificiu și Rita rămâne singură, dar liberă să-și urmeze visul de a deveni cu totul mireasa Lui Isus, îmbrăcând haina călugăriei. Urmează o noua încercare. Călugărițele de la Mănăstirea augustiniană Sf. Magdalena, unde dorește să intre, o refuză de trei ori ...până Cerul intervine. Miracolul se petrece, Sfinții ei cei mai dragi, la care se roagă neîncetat, Sf. Ioan Botezătorul, Sf. Augustin și Sf. Nicolae

de Tolentino o invită să-i urmeze și se trezește în incinta mănăstirii care era ferecată. Povestind cum a ajuns acolo, este acceptată, dar nu va fi înțeleasă așa cum ar fi meritat, deși a purtat spinul din coroana Lui Isus, rană dureroasă, mereu vie, până în momentul morții, când se spune că s-a transformat într-o cunună de lumină. Trupul nescricat de vreme, ce poate fi văzut la Mănăstirea Sf. Magdalena din Cascia, unde Rita a slujit, emană un parfum ceresc, iar minunile, care au fost bogate în timpul vieții, continuă și azi pentru cei care se roagă Lui Dumnezeu prin intermediul ei. Citind viața Ritei, felul în care și-a întâmpinat chemarea, prin umilința firească a celor care ÎL cunosc pe Dumnezeu cu adevărat, care știu servi, adora, sacrificând ceea ce se cere sacrificat, ne dă încredere și curaj. Să ne rugăm, să cerem cele bune pentru noi, pentru mântuirea sufletelor și întreaga noastră viață de aici, ca Dumnezeu să-și împlinească și în noi planul. Să-L binecuvântăm pe Dumnezeu pentru sfinții pe care ni i-a dăruit și să nu uităm de Sf. Rita, care s-a născut pentru cer în 22 mai, zi ce a rămas până azi sărbătoarea trandafirilor, a sfintei care L-a adorat neîncetat pe Isus Răstignit, răstignindu-se și înviind împreună cu EL.

Maria-Mirela FILIMON

Concertul primăverii

de George Coșbuc

Chiar acum din crâng venii
 Și c-o veste bună!
Iarăși e concert, copiii;
Merg și eu, și tu să vii,
 Mergem împreună.

Vrei programă, lămurit?
 Stai puțin să caut...
Cucul, un solist vestit,
De printr-alte țări venit,
 Va cânta din flaut.

Cântăreața-n dulce grai,
 Cea numită „perla
Cântăreților din mai”,
Dulce va doini din nai
 Multe doine, mierla.

Va-ntona apoi un psalt
 „Imnul veseliei”,
Corul dintr-un fag înalt.
Vor cânta-n sopran și alt
 Graurii câmpiei.

Turturelele-n tenor
 Și-alte voci măiestre,
Toate după glasul lor.
Vor urma dup-acest cor
 Fel de fel de-orchestre.

Voci de gaițe ce fac
 Să scoboare ploaia,
Și-ntr-o scoarță de copac
O să bată tica-tac
 Tactul, gheunoaia.

Iar naționale-apoi,
 Cobze și-alte hanguri,
Glas de fluier și cimpoi,
Pitpalaci și cintezoii
 Și-un taraf de granguri.

Se vor pune-apoi pe joc
 Până chiar și surzii,
Când vor prinde dintr-un loc
 Să ne cânte hori cu foc
Din tilincă sturzii.

Vom cânta și noi ce-om ști,
 Cântece din carte.
Și, de va putea veni
Vântul, și el va doini,
 Că e dus departe.

Cine-i contra, să-l vedem
 Ca să-l știe soții!
De-aveți chef, tovarăși, blem*--
Ura-n cer! Cu toții-avem,
 Mergem dar cu toții!

* Să mergem

Papa Ioan Paul al II-lea

Mijlocirea de Mamă a Mariei

„Vino în ajutorul poporului care cade și vrea să se ridice!” Este o invocație adresată Sfintei Fecioare Maria de către Papa Ioan Paul al II-lea, sunt cuvinte ce se referă la fiecare persoană, la comunități, la neamuri și popoare, la vremea noastră, la anii în care îi trăim.

Invocația accentuează un moment de cotitură în viața unei persoane sau în a istoriei, cu „căderi” și „ridicări”. Pentru puterea „ridicării” se ruga Sfântul Părinte.

„Cotitura” însoțește „mereu drumul omului și, prin diferitele evenimente istorice, îi însoțește pe toți și pe fiecare”. În același timp este și o provocare neîncetată conștiinței noastre, întregii conștiințe istorice.

Această „cotitură” îl preocupa în mod deosebit și pe Părintele și scriitorul I. Agârbiceanu, confesorul care a cunoscut în scaunul de mărturisire toate „căderile” omului. Și „ridicările”. Cuvintele lăsate nouă de Părintele Agârbiceanu sunt ziditoare de viață: „În creștinism esențialul nu e de câte ori cazi înfrânt în drumul idealului, ci de câte ori te ridici; nici dacă ai ajuns pe piscul

suprem, ci dacă ai voit să ajungi și ai asudat sudori de sânge să ajungi”.

Pentru „ridicare”, în viața personală este nevoie de „sudori de sânge”, dar acest efort conștient se cere și cursul istoriei. La aceste „sudori de sânge” făcea mereu trimiteri Sfântul Părinte, care „a măcinat ideologiile, a neliniștit politicile timpului, a destabilizat imperii” până la căderea comunismului.

În toate acțiunile sale, Papa se sprijinea pe rugăciune, de acolo îi venea puterea și curajul să spună lumii „Nu vă temeți!” Și-a spus-o în primul rând lui însuși atunci

când și-a pus Pontificatul în mâinile Fecioarei.

Care rugăciune? „Rozariul este rugăciunea mea preferată. Rugăciune minunată! Minunată în simplitatea și profunzimea ei. În această rugăciune, repetăm de multe ori cuvintele pe care Fecioara Maria le-a auzit de la Arhanghel și de la ruda ei, Elisabeta”, ne spune Sfântul Părinte.

Rozariul face să treacă prin fața ochilor principalele episoade ale vieții lui Cristos și, prin Inima Mariei, ne pun în comuniune cu Isus. În același timp, în decadele de Rozariu, inima noastră poate cuprinde toate faptele care ne alcătuiesc viața, „a noastră, a familiei, a poporului, a Bisericii și a omenirii. Probleme personale și ale aproapelui și, în mod deosebit, ale celor care ne sunt mai apropiați, pe care îi avem la inimă. Astfel, prin simpla rugăciune a Rozariului, bate ritmul vieții umane”.

Papa amintește și devoțiunile practicate în Biserică și stăruie asupra pelerinajelor la sanctuarele mariane. Pelerin la sfintele sanctuare a fost și Sfântul Părinte. Desigur, trebuie să începem cu Czestochowa, apoi Lourdes și Fatima - unde a mulțumit Fecioarei pentru salvarea vieții în urma atentatului din 1981--, Guadalupe și altele.

Îndemnându-ne la rugăciune, Papa ne va vorbi mult despre Sf. Liturghie și despre datoria de a nu lipsi în duminici și sărbători de la biserică. Odihna așteptată în familie după o săptămână de muncă atunci va fi binecuvântată, și zilele noastre vor fi binecuvântate dacă nu uităm rugăciunea: „Faceți în așa fel încât să nu lipsească, în nici o zi, momentele de rugăciune personală sau în familie, în cadrul acestei Biserici familiale, pentru a face astfel încât existența să vă fie copleșită de lumina și harul lui Dumnezeu”.

Să ne rugăm! Înțelegem îndemnul Sfântului Părinte, dar cum? Continuăm să-i ascultăm cuvintele: „Trebuie să ne întoarcem la „micime” ca să intrăm în Împărăția Cerurilor! Să ne amintim intuiția genială a Sfintei Tereza de Lisieux”. Călugărița carmelitană ne-a explicat sensul „micimii”; micimea era pentru ea ca un ascensor care o va duce la culmea sfințeniei mai repede și mai ușor: „Brațele Tale, Isuse, sunt ascensorul care trebuie să mă înalțe până la Cer!”

Cu sufletul smerit, putem acum să ne rugăm. Dar privind-ne întâi viața și privind chipul lumii în care trăim: „Sfântă Fecioară Maria, vino în ajutorul nostru care cădem și vrem să ne ridicăm. Și vino în ajutorul popoarelor care cad și vor să se ridice!”

Rugăciune

O, Marie, Fecioară Preacurată și Mamă aducătoare de fruct bogat... Tu te-ai aflat de secole în ochii lui Dumnezeu... Tu ai devenit cu adevărat necreată față de Dumnezeu, înaintea tuturor creaturilor, pentru ca apoi să-L servești fiind creată.

Pentru aceea la început, când toate lucrurile aveau să fie făcute, te-ai deosebit între toți și între toate înaintea lui Dumnezeu, oferindu-I cea mai mare bucurie. Dumnezeu s-a bucurat de fructele lucrării tale, pe care le-ai înfăptuit cu ajutorul Lui; Fiul din motivația statorniciei Tale în virtuți; iar Spiritul Sfânt din ascultarea ta plină de umilință. Dar bucuria Fiului și a Spiritului Sfânt a fost de asemenea și bucuria Tatălui. Și așa cum S-au bucurat Ei de aceasta prin tine, singura bucurie, așa cu toții avem față de Tine, Preasfântă Marie, o singură iubire. Amin. (După Sfânta Brigita a Suediei)

Colectivul redacțional

Director: prof. Otilia BĂLAȘ

Secretar de redacție: Pr. Olimpiu TODOREAN

Tehnoredactare computerizată: Pr. Olimpiu Todorean

Adresa: Redacția CALEA DESĂVÂRȘIRII
Str. Gen. Magheru, 3/5 - ORADEA -3700 (BH)